

Forfatter: Fibiger, Mathilde

Titel: Udrag fra Clara Raphael

Citation: Fibiger, Mathilde: "Clara Raphael", i Fibiger, Mathilde: *Clara Raphael*, udg. af Lise Busk-Jensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 288.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-fibiger01-shoot-idm140403938490240/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Clara Raphael

kærlighed ikke er syndig. Når Viggo foreholder hende denne synd, svarer hun, at incest ganske vist overalt er beskrevet som syndig, men at hun hverken »i Guds Ord, i Philosophernes Skrifter [eller] i Digternes Fremstillinger af Menneskelivet« har fundet en forklaring på, hvorfor det er sådan. Derfor konkluderer hun, at verden »låder sig regjere af et dunkelt Magtsprog, som ingen forstaaer, men som enhver underkaster sig af Feighed« (s. 183). Minona sætter altså sin egen intuitive forståelse over de almindelige love. Det er et højdepunkt af kvindelig selvfølelse modstillet et patriarkalsk samfund, der ikke evner at legitimere sig selv. Måden, Fibiger lader denne selvfølelse gå under på, er mindre overbevisende. Minona ser Tyra drikke gift, fordi hun er blevet svigtet af sin elsker, og hun ser hende dø af giften. Her er en form for forklaring, et årsags-virkningsforhold: »Nu veed jeg det – behøves der andet Kjendtegn paa Gift end at den dræber« (s. 206). Minona har fået syn for sagn, hun har set resultatet af emancipationsideerne. Magten har vist sit ansigt, men hun har stadig ingen forklaring fundet hverken på mandens svigten eller på incesttabuet.

Alligevel fastholder Fibiger på en måde den oprørske position. Nok bukker Minona under for samfundet og dør, men ved Viggos trofasthed og ved fortællerens stilling bevarer hun sin heltindestatus. Den alvidende fortæller støtter stort set Tyras og Minonas holdninger. Tyras selvmord kaldes således »hendes sidste – og første virkelige – Fald« (s. 208), og fortælleren stiller sig bag Minonas tanker og tale. Fortælleren tager dog også parti for tekstens faderfigur, pastor Frank, når han belærer Tyra om, at hun spilder sit liv ved at leve for idealet, som bag overfladen er »hult og tomt, som Eliefolket i de gamle Viser« (s. 133). Fortællerpositionen er altså usikker, hvilket er karakteristisk for periodens kvindelitteratur, et resultat af de kvindelige forfatteres vanskelige stilling imellem de hidtil ubeskrevne kvindelige livserfaringer og litteraturens og offentlighedens konventionelle kvindeopfattelse.

I modsætning til Tyra udsættes Minona ikke for fortællerens direkte kritik, men teksten bærer nogle skjulte (måske forfatterinden ubevidste) forklaringer på hendes død. Inden Viggo møder Minona første gang, har han modtaget et brev fra hende, der forekommer ham præget af en »udfordrende Selvtillid« (s. 109). Efter at have læst